

АКАДЕМІЯ АДВОКАТУРИ УКРАЇНИ

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ АДВОКАТСЬКИЙ ІСПИТ

Практична частина

Навчально-практичний посібник

За редакцією

д.ю.н., проф. А. М. Бірюкової та д.ю.н., проф. Р.В. Вереші

КИЇВ • АЛЕРТА • 2024

УДК 347.965.2(477)(07)
К32

*Рекомендовано до опублікування
вченою радою Академії адвокатури України
(протокол № 5 від 1 грудня 2023 р.)*

Рецензенти:

Мисливий В. А. – доктор юридичних наук, професор;

Притика Ю. Д. – доктор юридичних наук, професор;

Фесенко Є. В. – доктор юридичних наук, професор.

К32 Кваліфікаційний адвокатський іспит: Практична частина.
Навчально-практичний посібник / За ред. д. ю. н., проф.
А. М. Бірюкової, д. ю. н., проф. Р. В. Вереші. Київ : Алерта,
2024. 406 с.

ISBN 978-617-566-806-1

У навчально-практичному посібнику на основі чинного законодавства України та судової практики висвітлюються відповіді на питання письмової частини кваліфікаційного іспиту, які передбачені Програмою складення кваліфікаційного іспиту, яка затверджена рішенням Ради адвокатів України.

Розрахований на осіб, які готуються до складання кваліфікаційного іспиту для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, учасників освітнього процесу вищих закладів освіти правового спрямування та правників.

УДК 347.965.2(477)(07)

ISBN 978-617-566-806-1

© Авторський колектив, 2024
© Видавництво «Алерта», 2024

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Бірюкова Аліна Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри адвокатської майстерності та міжнародної юридичної практики, проректор зі спеціальної адвокатської підготовки Академії адвокатури України;

Бондаренко-Легких Ганна Павлівна – суддя Господарського суду міста Києва;

Вереша Лариса Леонідівна – керівник юридичних практик, адвокат;

Вереша Роман Вікторович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального та адміністративного права Академії адвокатури України;

Гончаренко Сергій Владленович – професор, завідувач кафедри прав людини, міжнародного та європейського права Академії адвокатури України, суддя ad hoc Європейського суду з прав людини;

Добрянська Ольга Дем'янівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри прав людини, міжнародного та європейського права Академії адвокатури України;

Загорняк Наталія Борисівна – кандидат юридичних наук, кандидат економічних наук, доцент, магістр бізнес-адміністрування, доцент кафедри цивільного, господарського права та процесу Академії адвокатури України;

Комаров Вячеслав Васильович – академік Національної академії правових наук України, професор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Комарова Тетяна В'ячеславівна – доктор юридичних наук, професор, завідувачка кафедри права ЄС Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Легких Віктор Вікторович – кандидат юридичних наук, адвокат;

Легких Кирило Вікторович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри нотаріального, виконавчого процесу та адвокатури, прокуратури, судоустрою Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Якуба Галина Олександрівна – голова Ради адвокатів Чернігівської області, адвокат.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....

I. СКЛАДАННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ

1.1. Перелік питань	5
1.2. Відповіді на питання.....	6
1.2.1. Заява про забезпечення позову або заява про забезпечення доказів у цивільній справі.....	6
ЗАЯВА про забезпечення позову.....	7
1.2.2. Заява про перегляд заочного рішення або заява про видачу судового наказу чи скасування судового наказу.....	10
ЗАЯВА ПРО ПЕРЕГЛЯД ЗАОЧНОГО РІШЕННЯ.....	10
1.2.3. Заява у справі окремого провадження.....	21
ЗАЯВА про встановлення факту, що має юридичне значення	21
1.2.4. Попередній розрахунок суми судових витрат або клопотання про відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати.....	27
КЛОПОТАННЯ про відстрочення сплати судового збору	27
1.2.5. Позовна заява про визнання правочину недійсним.....	31
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання правочину недійсним	31
1.2.6. Позовна заява про захист особистих немайнових прав.....	36
ПОЗОВНА ЗАЯВА про захист особистих немайнових прав	37
1.2.7. Позовна заява про захист права власності та визнання права власності на майно.....	43
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання права власності	43
1.2.8. Позовна заява про захист права інтелектуальної власності	49
ПОЗОВНА ЗАЯВА про захист авторського права.....	49
1.2.9. Позовна заява зі спору щодо забезпечення виконання зобов'язань або про припинення (розірвання) окремих видів зобов'язань та відшкодування нанесених збитків (шкоди)	56
ПОЗОВНА ЗАЯВА про розірвання договору та відшкодування збитків	56
1.2.10. Позовна заява щодо порушення умов договорів позики або позички, договорів лізингу або найму (оренди)	64
ПОЗОВНА ЗАЯВА.....	64
1.2.11. Позовна заява про відшкодування майнової та немайнової шкоди	71
ПОЗОВНА ЗАЯВА про відшкодування майнової і немайнової шкоди	72
1.2.12. Позовна заява зі спору, що виникає зі спадкового права	78
ПОЗОВНА ЗАЯВА.....	79
1.2.13. Позовна заява зі спору, що виникає з прав та обов'язків подружжя, батьків і дітей, інших членів сім'ї	86
ПОЗОВНА ЗАЯВА про стягнення аліментів на утримання непрацездатної матері.....	86

1.2.14. Позовна заява про захист житлових прав (визнання права користування жилим приміщенням, визнання особи такою, що втратила право користування жилим приміщенням тощо)	93
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням	94
1.2.15. Позовна заява про захист права власності на земельну ділянку або права користування земельною ділянкою.....	101
ПОЗОВНА ЗАЯВА про захист права власності на земельну ділянку	101
1.2.16. Позовна заява про захист трудових прав (про поновлення на роботі незаконно звільненого працівника та стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу, стягнення заборгованості з заробітної плати, відшкодування моральної шкоди у зв'язку з порушенням трудових прав тощо)	106
ПОЗОВНА ЗАЯВА про захист трудових прав	106
1.2.17. Відповідь на відзив або заперечення позивача на відповідь на відзив	114
ВІДПОВІДЬ НА ВІДЗИВ.....	115
1.2.18. Мирова угода.....	123
ЗАЯВА про укладення мирової угоди.....	123
МИРОВА УГОДА по справі (номер справи).....	124
1.2.19. Апеляційна або касаційна скарги на рішення суду у цивільній справі.....	127
АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА	128
1.2.20. Клопотання про передачу цивільної справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду	134
КЛОПОТАННЯ про передачу справи (номер справи) на розгляд Великої Палати Верховного Суду.....	135
1.2.21. Заява про перегляд рішення за нововиявленими або виключними обставинами	144
ЗАЯВА про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.....	144
1.2.22. Заява до Європейського суду з прав людини у цивільній справі.....	147

II. СКЛАДАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ТА АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ

2.1. Перелік питань	160
2.2. Відповіді на питання.....	162
2.2.1. Позовна заява про визнання недійсним рішення органу місцевого самоврядування або про оскарження рішення антиконкурентного відомства або про притягнення до відповідальності за вчинення порушення в сфері економічної конкуренції.....	162
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання частково недійсним і скасування рішення Антимонопольного комітету України про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу в частині позивача.....	162

2.2.2. Позовна заява про захист права власності та/або інших майнових прав суб'єкта господарювання або про відшкодування збитків, завданих суб'єкту господарювання невиконанням або неналежним виконанням господарського договору.....	173
ПОЗОВНА ЗАЯВА про стягнення вартості недоотриманої покупцем площі за договором купівлі-продажу нежилого приміщення	173
2.2.3. Позовна заява зі спору, що виник із договору перевезення чи з договору про надання послуг зв'язку, чи з договору, заснованого на державному замовленні або зі спорів, пов'язаних із захистом авторського права та суміжних прав.....	180
ПОЗОВНА ЗАЯВА про стягнення компенсації за порушення авторського права.....	180
2.2.4. Відзив на позовну заяву про відшкодування збитків, завданих суб'єкту господарювання порушенням його майнових прав юридичними особами, а також органами державної влади чи органами місцевого самоврядування	186
ВІДЗИВ на позовну заяву про відшкодування шкоди	186
2.2.5. Відповідь на відзив або заперечення у справі про визнання господарського договору недійсним або про розірвання господарського зобов'язання	190
ВІДПОВІДЬ НА ВІДЗИВ.....	190
2.2.6. Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву на позовну заяву про визнання недійсними рішення загальних зборів учасників товариства	193
ПОЯСНЕННЯ третьої особи щодо позовної заяви про визнання недійсним рішення загальних зборів учасників товариства.....	194
2.2.7. Заява про порушення справи про банкрутство або про затвердження плану санації.....	201
ЗАЯВА ПРО ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО.....	201
2.2.8. Клопотання про розгляд господарської справи в порядку спрощеного провадження, або заява про видачу судового наказу, або мирова угода сторін в господарській справі.....	208
КЛОПОТАННЯ про розгляд справи за правилами спрощеного позовного провадження.....	208
ЗАЯВА про видачу судового наказу.....	210
2.2.9. Апеляційна скарга або касаційна скарга на рішення господарського суду.....	213
Касаційна скарга	213
2.2.10. Заява про перегляд рішення господарського суду за нововиявленими або виключними обставинами.....	221
ЗАЯВА про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.....	222
2.2.11. Заява про відстрочення або розстрочення виконання рішення господарського суду, або про зупинення виконання рішення господарського суду, або заява про поворот виконання рішення господарського суду, або скарга у зв'язку із порушенням прав в процесі виконання рішення господарського суду.....	227

СКАРГА на незаконні дії державного виконавця	228
2.2.12. Адміністративний позов щодо оскарження рішень (нормативноправових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень.....	233
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання протиправними та скасування наказів, поновлення на посаді, стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу.....	234
2.2.13. Адміністративний позов щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій, комісій із референдуму, членів цих комісій	241
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання протиправним та скасування рішення, зобов'язання вчинити дії	241
2.2.14. Адміністративний позов про визнання нечинним акту ненормативного характеру (наприклад, рішення податкового органу про донарахування податку та штрафних санкцій).....	247
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання протиправним та скасування податкового повідомлення-рішення	248
2.2.15. Адміністративний позов про оскарження нормативно-правового акту органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень, або про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності, або про встановлення обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання	254
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання протиправним та нечинним нормативно-правового акта.....	255
2.2.16. Відзив на адміністративний позов, або відповідь на такий відзив, або заперечення, або пояснення третьої особи щодо таких позову чи відзиву в адміністративній справі незначної складності (малозначній справі)	261
ВІДПОВІДЬ НА ВІДЗИВ	262
2.2.17. Клопотання про призначення експертизи в адміністративній справі або заперечення на клопотання про призначення такої експертизи	266
КЛОПОТАННЯ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ.....	267
2.2.18. Заява про забезпечення доказів, або про забезпечення адміністративного позову, або про виклик свідків.....	270
ЗАЯВА ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКАЗІВ	271
ЗАЯВА ПРО ВЖИТТЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПОЗОВУ	274
ЗАЯВА ПРО ВИКЛИК СВИДКА	278
2.2.19. Апеляційна скарга або касаційна скарга на рішення адміністративного суду	281
АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА на рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 01 серпня 2022 року.....	282
2.2.20. Клопотання про передачу адміністративної справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої палати Верховного Суду	290

КЛОПОТАННЯ ПРО ПЕРЕДАЧУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ СПРАВИ НА РОЗГЛЯД ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ.....	291
2.2.21. Заява про перегляд рішення адміністративного суду за нововиявленими обставинами або виключними обставинами.....	293
ЗАЯВА ПРО ПЕРЕГЛЯД СУДОВОГО РІШЕННЯ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ.....	294
2.2.22. Заява про зміну чи встановлення способу і порядку виконання рішення в адміністративній справі, або про виправлення помилки у виконавчому документі, або про визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню, або про примирення сторін виконавчого провадження.....	297
ЗАЯВА ПРО ЗМІНУ СПОСОБУ І ПОРЯДКУ ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ.....	298
ЗАЯВА ПРО ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ У ВИКОНАВЧОМУ ДОКУМЕНТІ.....	301

ІІІ. СКЛАДАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ ЩОДО АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

3.1. Перелік питань.....	303
3.2. Відповіді на питання.....	305
3.2.1. Скарга на бездіяльність слідчого, прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань.....	305
СКАРГА в порядку п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК України.....	305
3.2.2. Цивільний позов у кримінальному провадженні.....	307
Цивільний позов в кримінальному провадженні в порядку ст. 128 КПК України.....	307
3.2.3. Скарга на постанову про закриття кримінального провадження....	310
СКАРГА на постанову слідчого про закриття кримінального провадження (в порядку ст. 303 КПК України).....	310
3.2.4. Клопотання під час досудового розслідування про зміну юридичної кваліфікації або про закриття провадження, або про проведення слідчих (розшукових) чи негласних слідчих (розшукових) дій тощо.....	314
КЛОПОТАННЯ про проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	314
3.2.5. Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів або клопотання про скасування арешту майна.....	316
КЛОПОТАННЯ про тимчасовий доступ до документів (електронної інформаційної системи або її частини).....	316
3.2.6. Скарга щодо неповернення майна, вилученого в ході обшуку або скарга на повідомлення слідчого, прокурора про підозру.....	322
СКАРГА на повідомлення про підозру.....	322
3.2.7. Заперечення сторони захисту на клопотання про продовження стоків досудового розслідування.....	324

ЗАПЕРЕЧЕННЯ в порядку ч. 3 ст. 295 КПК України	324
3.2.8. Угода про примирення між потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, або угода між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості	327
УГОДА про примирення між потерпілим та обвинуваченим	327
3.2.9. Клопотання про повернення обвинувального акту або складання досудової доповіді	330
КЛОПОТАННЯ в порядку п. 3 ч. 3 ст. 314, 291 КПК України	330
3.2.10. Апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді про обрання запобіжного заходу – тримання під вартою.....	333
АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА	333
3.2.11. Клопотання під час підготовчого судового засідання про зміну запобіжного заходу.....	338
Клопотання в порядку ст. 315 КПК України про зміну запобіжного заходу.....	338
3.2.12. Клопотання під час судового розгляду про доручення проведення експертизи, або виклику експерта для допиту, або про допит свідків.....	342
КЛОПОТАННЯ в порядку ст. 356 КПК України	342
3.2.13. Клопотання про визнання доказу недопустимим.....	344
КЛОПОТАННЯ про визнання доказів очевидно недопустимими	344
3.2.14. Апеляційна скарга на вирок суду або на ухвалу суду	347
АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА	347
3.2.15. Касаційна скарга на вирок суду	352
КАСАЦІЙНА СКАРГА на ухвалу Київського апеляційного суду.....	352
3.2.16. Заперечення на апеляційну скаргу або касаційну скаргу в кримінальному провадженні	358
ЗАПЕРЕЧЕННЯ НА АПЕЛЯЦІЙНУ СКАРГУ	358
3.2.17. Заява про перегляд за нововиявленими або виключними обставинами судового рішення	362
ЗАЯВА про перегляд судових рішень за виключними обставинами в порядку ст. 459 КПК України	362
3.2.18. Клопотання про передачу кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду	365
КЛОПОТАННЯ в порядку ст.ст. 434–1, 434–2 КПК України	365
3.2.19. Клопотання про помилування	367
КЛОПОТАННЯ про помилування	367
3.2.20. Клопотання в справі про адміністративне правопорушення .	369
КЛОПОТАННЯ про розгляд справи в закритому судовому засіданні в порядку ст. 271 КУпАП	369
3.2.21. Апеляційна скарга на постанову суду в справі про адміністративне правопорушення або заперечення на апеляційну скаргу в справі про адміністративне правопорушення	371
Апеляційна скарга.....	371
3.2.22. Заява до Європейського суду з прав людини у кримінальній справі.....	375

Навчальне видання

*Бірюкова Аліна Миколаївна; Бондаренко-Легких Ганна Павлівна;
Вереша Лариса Леонідівна; Вереша Роман Вікторович;
Гончаренко Сергій Владленович; Добрянська Ольга Дем'янівна;
Загорняк Наталія Борисівна; Комаров Вячеслав Васильович;
Комарова Тетяна В'ячеславівна; Легких Віктор Вікторович;
Легких Кирило Вікторович; Якуба Галина Олександрівна*

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ АДВОКАТСЬКИЙ ІСПИТ

Практична частина

Навчально-практичний посібник

За редакцією

д.ю.н., проф. А. М. Бірюкової та д.ю.н., проф. Р. В. Вереші

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв
В. С. Жиборовський

Підписано до друку 12.12.2023. Формат 60x84^{1/16}
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 23,6.
Тираж 2000 прим.

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25, (099) 607-97-62.

E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: alerta.kiev.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002